

Juhász-Baricza Anikó
Keszthelyiné Bajusz Csilla

MK-6616

Gyermekgondozás

A bölcsődei kisgyermekgondozás szakmai elmélete és gyakorlata

Megoldókulcs

Műszaki Könyvkiadó

---

1. A gondozás fogalma, céljai, feltételei

1.1. A gondozás fogalmának komplex megközelítése (TK. 6. oldal)

1. Mi a humángondozás?

Olyan családi és szervezett társadalmi tevékenység, amely megelőzi és elhárítja az egészségügyi ártalmakat, segíti az ideális fejlődést, és igyekszik javítani az életkörülményeket.

2. Mi a gondozás célja egészségügyi szempontból?

Az alapvető céljai közé tartozik a meglévő egészség megőrzése, az életminőség javítása és a kórházi kezelés elkerülése.

3. Milyen nézőpontok szerint csoportosíthatjuk a gondozás formáit?

A gondozásnak több különböző formáját különböztetjük meg. Ez attól függ, hogy milyen nézőpontból szeretnénk megközelíteni a fogalmat.

- *Szükségletek szerinti nézőpont:* itt fizikai, lelki és szociális gondozásról lehet szó, ezek adják a gondozás három alapterületét.
- *Egészségügyi nézőpont:* itt a megelőző- és a gyógyító gondoskodást különböztethető meg.
- *Társadalmi nézőpont:* eszerint a családban (pl. család- és házigondozás) és intézményekben történő napközbeni ellátásról (pl. bölcsődei, óvodai, iskolai, idősek napközi otthoni gondozása), valamint teljes ellátást nyújtó (kórházi, hajléktalan-, gyermekotthoni, szociális otthoni, fogyatékos-, szenvedélybeteg-) gondozásról lehet szó.
- *Az emberi fejlődés nézőpontja:* megkülönbözteti a terhesgondozást, a csecsemőgondozást, a gyermekgondozást, az ifjúgondozást, a felnőttgondozást, az idősgondozást és a hospice gondozást.

4. Gyűjtse össze a gondozás céljait egyéni és társadalmi szinten!

A gondozás céljai *egyéni szinten:*

- az egészség megőrzése,
- a betegség megelőzése,
- a meglévő betegség súlyosbodásának megelőzése.

A gondozás céljai *társadalmi szinten:*

- az utódok egészségének védelme,
- a társadalom védelme,
- az életkor hosszabbodásának elősegítése.

1.2. A gondozás célja a minőségi gondoskodás (TK. 12. oldal)

1. Írja le füzetébe a nevelés fogalmát!

Az a folyamat, amelynek során kialakul a személyiség, az értékrendszer, mely felkészíti az egyént arra, hogy az életfeladatait képes legyen megoldani.

2. Határozza meg a nevelési cél fogalmát!

A folyamat végére elérni kívánt állapot, magatartás. A célban megfogalmazódik az értékrendszer, amit többek között a nevelő személyisége, a társadalmi berendezkedés, a szociokulturális tényezők, a gazdasági helyzet is befolyásol.

3. Mi a gondozás?

Azoknak a tevékenységeknek az összessége, amelyekkel a gondozó felnőtt kielégíti a csecsemő vagy a gyermek szükségleteit.

4. Mik a bölcsődei nevelés-gondozás céljai?

- A szülők munkába állásának segítése.
- A családi nevelés segítése.
- A gyermekek képességeinek, készségeinek (életkori sajátosságait és egyéni fejlődésüket figyelembe véve) megfelelő fejlesztése.
- Teljes körű érzelmi, lelki és testi biztonság nyújtása.
- A gyermekek szívesen, örömmel járjanak az intézménybe.
- A gyermekek bizalommal és szeretettel forduljanak társaik és az őket gondozó felnőttek felé.
- A gyermekek a szükségleteiket és érzelmeiket bátran, félelem nélkül fejezhessék ki a környezetük számára.
- A gyermekek őszinte derűvel és kíváncsisággal forduljanak az őket körülvevő környezet felé.

5. Mit határoz meg a gondozás módja?

A gondozás módja meghatározza a gyermek hangulatát, az önmagához és másokhoz való viszonyát, a környezethez való kapcsolatát.

6. Milyen tevékenységeket lehet a gondozási műveletek közé sorolni a hétköznapi gyakorlatban?

Azok a tevékenységek, amelyek során a felnőtt a gyermek testi szükségleteivel törődik. A hétköznapi gyakorlatban ez a fogalom a gyermekek öltöztetését, pelenkázását, WC-használatát, fürdetését, mosdatását, etetését, itatását, altatását jelenti. Ezek jelentős szerepet kapnak a csecsemők és kisgyermekek nevelésében.

7. Vitassák meg kis csoportokban, hogy milyen problémákhoz vezethet a gondozás és nevelés szétválasztása!

A gondozás és a nevelés elválasztása súlyos problémákhoz vezethet. Például a gondozási helyzet személytelenné válik. Ha a gyermek nem kap reakciót a megnyilvánulásaira, akkor nem tanul a gondozási helyzetekből, illetve azt tanulja meg, hogy bármilyen viselkedésmódot is tanúsít, arra nem érkezik visszajelzés. Ennek következtében a magatartása is passzívvá válik. Lassabban fog fejlődni, később lesz önálló. A passzív bánásmód eredményeként nem alakul ki a bizalom a kisgyermeknevelővel szemben. A kisgyermeknevelő magatartása bizonytalanságot okozhat a gyermek. A siettetés negatív érzést kelthet a gyermekben, és meggátolhatja a gyermeket abban, hogy saját testét megszeresse, megbecsülje, vállalja. Amennyiben a gyermek szükségletei nem megfelelően vannak kielégítve, akkor fizikai biztonságérzete is sérül, ami azt eredményezi, hogy a természetes érdeklődése önmaga és környezete iránt csökkenni fog. Ez pedig gátolja személyisége kibontakozását, valamint a szociális beilleszkedését.

8. Miért fontos az állandóság és kiszámíthatóság a bölcsődében?

A gyermekek számára ez biztonságot jelent, amitől jobban érzik magukat. A komfortos helyzetekben sokkal szívesebben működnek együtt az őket gondozó felnőttel.

9. Készítsen szófelhőt azokból a szavakból, amelyeket fontosnak gondol a gondozási műveletek során!

- szakszerűség
- egyéni bánásmód
- nyugodt légkör
- elegendő idő
- meghittség
- minőségi idő

1.3. A testi szükségletek kielégítése, szerepe, fontossága a gondozással összefügg (TK. 16. oldal)

1. a. Készítsen egy Maslow-piramist a füzetébe!

---

b. A fiziológiai szükségletek szintjére írjon 3 gondozási-nevelési feladatot!

- Étkeztetés, itatás; önállóság támogatása.
- Az alvás nyugodt körülményeinek biztosítása.
- Levegőztetés.
- Pelenkázás, WC-használat lehetőségének megteremtése.
- Levegőztetés.

2. Készítsen gondolattérképet az egészség fogalmáról!

- „Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jóllét állapota, és nem csupán a betegség vagy a fogyatékosság hiánya”. Ez a három tényező folyamatosan hatást gyakorol egymásra. Ha egyikben vagy másikban változás történik, akkor az kihat a többire is.
- Felnőttek esetében jól nyomon követhető ez a folyamat.
- Egy betegség esetén gyakoriak a fájdalommal kísért élmények, mint például az injekció vagy a kellemetlen vizsgálatok.
- Gyermekek sírása.

1.4. A gondozás gyakorlati formái, jellemzői (TK. 17. oldal)

1. Miért fontos, hogy a gyermekek mindig megfelelő bánásmódban részesüljenek?

A bölcsődés korosztály rendkívül szenzitív, azaz nagyon fogékony és érzékeny az őt ért hatásokra, ezért különösen fontos, hogy a gyermekek a nekik megfelelő bánásmódban részesüljenek.

2. Milyen szempontoknak kell érvényesülniük a gondozási műveletek alatt?

A gondozási műveletek alatt a következő szempontoknak kell érvényesülniük:

- Biztosítani kell, hogy a gyermek megismerhesse önmagát és környezetét.
- A kisgyermeknevelő és a gyermek közötti testi kontaktus elengedhetetlen az érzelmi fejlődés szempontjából.
- Biztosítani kell a gyermek számára, hogy érezze, ő is hat másokra. Ez szükséges a szociális kompetenciák kialakulásához.
- A testséma kialakulásának fontos összetevője, hogy a gyermek cselekvő részét képezze a gondozásnak.
- Minden esetben fel kell mérni a gyermek éppen aktuális lelkiállapotát, kedvét, valamint hajlandóságát.

1.5. A gondozás megfelelő körülményeinek megteremtése (TK. 18. oldal)

1. Soroljon fel 3 példát a helyes gondozás alapvető követelményei közül!

- a helyes és egységes technika alkalmazása
- a gondozás megfelelő légköre
- annak megteremtése, hogy a gyermek számára a gondozás örömforrás legyen
- az önállósodás feltételeinek biztosítása
- a megfelelő gyermek-felnőtt kapcsolat kialakítása
- minden nevelési lehetőség megragadása gondozás közben
- a kisgyermeknevelőnek a gyermek iránti érdeklődése, felelősségtudata

2. Melyik a két elsődlegesen betartandó szempont a tárgyi berendezést illetően?

- az egészségügyi szempontok
- a tisztán tarthatóság

1.6. A minőségi gondozás elérésének eszközei (TK. 19. oldal)

1. a. Alakítsanak csoportokat, és a fejezet témaköreit osszák fel tanáruk segítségével! A választott témakőről egy kartonlapra készítsenek fogalomtérképet, és mutassák be a többi csoportnak!

A fejezet témakörei és példák a fogalomtérképen előfordulható szavakra:

1. A gondozás fogalmának komplex megközelítése

- a gondoskodás gyakorlati megvalósítása
- szükségletekhez igazodó segítségnyújtás
- egészség megőrzése
- az életminőség javítása
- humángondozás
- szükségletek szerinti nézőpont
- egészségügyi nézőpont
- társadalmi nézőpont
- emberi fejlődés nézőpontja

---

2. A gondozás célja a minőségi gondoskodás

- törődés
- gondozás fogalma
- nevelés fogalma
- nevelési cél
- értékrendszer
- tervszerű nevelés
- kiszolgáltatottság – ösztönös és tanult anyai gondoskodás
- gondozási helyzetek – intim interakciós helyzetek
- nevelés és gondozás egysége
- bölcsődei nevelés-gondozás céljai
- gondozás értelmezése a nevelés halmazában
- minőségi gondozás – gondozás módja
- kisgyermeknevelő – gyermek kapcsolata
- gondozási műveletek
- állandóság, kiszámíthatóság
- egyforma bánásmód
- helyes technika
- légkör

3. A testi szükségletek kielégítése, szerepe, fontossága a gondozással összefüggésben

- szükséglet fogalma
- alacsonyabb rendű emberi szükségletek
  - fiziológiai szükségletek
  - biztonsági szükségletek
  - szociális szükségletek
- magasabb rendű szükségletek
  - önbecsülés
  - önmegvalósítás
- a gyermek szükségletei
- szükségletek – tevékenység – gondozási feladat
- test jólléte

---

4. *A gondozás gyakorlati formái, jellemzői*

- személyre szabott ellátás
- kiegyensúlyozott személyiségfejlődés segítése
- bensőséges hangulat
- aktív, tevékeny gyermek
- gyakorlás
- támogatás
- elegendő idő biztosítása
- életkori sajátosságok
- gyermek aktuális hangulata
- szoros kapcsolat a gyermek és a kisgyermeknevelő között
- a gyermek megismerése

5. *A gondozás megfelelő körülményeinek megteremtése*

- testi szükségletek kielégítése – komfort, biztonság
- önállósági törekvések figyelembevétele – elegendő idő és figyelem biztosítása
- új ismeretek átadása – beszédkészség fejlesztése, tárgyi ismeretek bővítése, jó szokások kialakítása
- a gondozás alapvető követelményei:
  - helyes, egységes technika
  - légkör
  - örömforrás
  - önállósodás
  - gyermek-felnőtt kapcsolat
  - nevelési lehetőség megragadása
  - a kisgyermeknevelő érdeklődése a gyermek iránt
  - felelősségtudat
- mozdulatok jelentősége
- a tárgyi környezet hatása

6. *A minőségi gondozás elérésének eszközei*

- állandóság, következetesség
- gondozás-nevelés együtt jár
- családi nevelés tiszteletben tartása
- helyes és egységes technika
- fokozatosság
- hangulat, légkör
- megfelelő mennyiségű idő biztosítása
- aktív, együttműködő, ösztönző kisgyermeknevelői magatartás

b. Minden elkészült térképről alkossanak véleményt!

Szituációs feladatok (TK. 20. oldal)

1. Párban vitassák meg a következő kérdéseket:

A csoportjába járó, általában kiegyensúlyozott, mosolygós, tevékeny, de még beszélni nem tudó kisgyermek az utóbbi két napban gyakran nyúl a szájába. Szinte minden tárgyat rágcsálni kezd, ami a kezébe kerül. Gyakran fájdalmasan felsír. Még rövidebb időre sem köti le a figyelmét semmilyen tevékenység.

a. Önök szerint milyen ok állhat a viselkedésében beállt változás mögött?

Több válasz is elfogadható. A legvalószínűbb, hogy a gyermeknek jön a foga.

b. Az eddig tanultak alapján hogyan hat a változás a gyermek testi, lelki és szociális jóllétének egyensúlyára?

A gyermeknek jön a foga, ezért fájdalmai vannak, amit enyhíteni próbál azzal, hogy rágcsál valamit. A testi folyamat negatív hatással van a gyermek jóllétére.

2. a. Fejtse ki a véleményét a következő esettel kapcsolatban!

Jár a csoportjába egy 27 hónapos kislány. A gyermek még pelenkát hord, de már szívesen ráül a WC-re is. Próbálkozik egyedül fel- és lehúzni a nadrágját. A csapat egyedül nyitja meg, csak szappan nyomásánál kell neki segíteni. Törölközőjét egyedül akasztja le és fel, szárazra törli a kezét. A mai napon a gyermek szülei elaludtak, így nagy késéssel indultak a bölcsődébe, 8:50-re értek oda. Onnan siettek dolgozni. Anyuka elmondta, hogy reggelizni nem volt idejük, de a kislány kapott a kocsiban egy kiflit, aminek a felét megette, így biztosan nem éhes már.

A gyermek a levegőztetés során 11 óra körül már kérdegetti, hogy mikor mennek be a szobába. Nem megy játszani messzire, ott marad Ön mellett. A fürdőszobában nem próbálkozik semmivel. Olyan, mintha elfelejtette volna, amit eddig tudott, hiába próbálja ösztönözni. Utána a szobában már nem is játszik, csak ül és vár. Többször mondja a többieknek, hogy hallja az ebédes kocsi zörgését.

Több egyéni válasz is elfogadható. Példa az esettel kapcsolatban:

A gyermek érzelmi és testi állapotát is befolyásolja, hogy éhes lehet. A reggeli elalvás következményeként a kislánynak nem volt lehetősége megfelelő módon reggelizni, emiatt nem tud másra koncentrálni. Nincs kedve játszani, nincs kedve próbálkozni a fürdőszobában. A reggeli sietség hatása lehet, hogy a szüleivel sem tudott elegendő időt tölteni, elbúcsúzni tőlük.

b. Rajzolja le a szükségletpiramist, és jelölje, hogy melyik részen maradt kielégítetlen a szükséglet, és annak mik lettek a következményei!

A fiziológiai szükséglet szintén sérült a szükségletkielégítési hierarchia, emiatt a magasabb szinteken sem tud működni a kislány.

---

2. A gyermeki kompetenciafejlődés támogatása a gondozás alatt (TK. 25. oldal)

1. Fogalmazza meg a kompetencia jelentését!

Jelentése „illetékesség” vagy „valamire való képesség”, a köznyelv használja a „hozzáértés” kifejezést is. Végső soron az összes használt kifejezést egybegyúrva azt jelenti, hogy „alkalmasak vagyunk döntések meghozatalára”, „képesek vagyunk eredményesen cselekedni, vagy problémákat megoldani”.

2. Soroljon fel két példát a személyes kompetencia területeire!

Néhány példa a személyes kompetencia területeire:

- táplálkozás,
- aktivitás,
- komfortszükséglet jelzése,
- mozgásszükséglet,
- élményszükséglet,
- önvédelmi motívumok,
- szabadságmotívumok,
- öntevékenység motívum,
- önértékelési motívum,
- éntudat, világtudat motívum,
- személyes kötődés motívum,
- valakihez tartozás motívuma,
- hierarchiaképzés motívuma,
- csoportképzés motívuma.

3. Mondjon példát arra, hogy Ön hogyan segítheti az élményszükséglet motívumát!

Ősszel a lehulló levelek között szaladgálni. Télen hógolyózni, a hóval játszani.

Szituációs feladatok (TK. 26. oldal)

1. Mondja el, hogy Ön szerint helyesen jár-e el a kisgyermeknevelő az alábbi helyzetben!

A bölcsődei csoportba járó gyermekek a következő tanév kezdetén óvodába mennek. Mindegyikük elmúlt 3 éves. A gyermekek szeretnének önállóan kimenni a mosdóba, megteríteni az étkezések alkalmával. Ezt a csoportban lévő kisgyermeknevelő engedi, sőt pozitív megerősítéssel támogatja.

Helyesen jár el a kisgyermeknevelő, támogatni kell a gyermekek önállósági törekvéseit.

---

2. Fejtse ki részletesen a véleményét az alábbi szituációról! Párban játsszák el a két kisgyermeknevelő között zajló párbeszédet! Sorolja fel a szakmai kompetenciájából eredő érveket és ellenérveket!

Egy tavaszi, napsütéses napon az Ön bölcsődei csoportjában 10 kisgyermek tartózkodik a csoportban. Mindegyikük elmúlt 2 éves. Ön a délutános műszakba érkezik. A társkisgyermeknevelő elmondása szerint minden gyermek „rosszalkodik”. Nehéz őket lekötni, hangosak. Ön javasolja, hogy menjenek ki a játszókertbe, de a társkisgyermeknevelő erős fejfájásra hivatkozva inkább a szobában maradna.

Több megoldás is lehetséges. A vélemény megfogalmazásához többek közt a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- mozgás megteremtésének lehetősége,
- szabad levegőn tartózkodás megteremtése,
- helyes napirend betartása,
- következetesség,
- helyes nevelői attitűd,
- kisgyermeknevelői felelősségtudat.

---

3. A bölcsődei nevelés alapelvei és a gondozási tevékenységek

3.1. A család rendszerszemléletű megközelítése (TK. 30. oldal)

1. Soroljon fel 2 olyan okot, ami nehézséget okoz a családon belüli nevelésben!

- Az eltérő gondolkodásmód gyermeknevelési vagy gondozási kérdésekben a két szülő között.
- Jelentős különbségek a két szülő kommunikációs stílusában.
- A szülő (a legtöbb esetben az édesanya) kételyei, aggodalmai következtében jelentkező stressz, feszültség az intézménybe történő beszoktatás miatt.
- Jelentős különbségek vannak az otthoni és a bölcsődei napirend, az étkezési szokások stb. között.

2. Mondja el, hogy kisgyermeknevelőként milyen lehetőségei vannak a szülőkkel kapcsolatban, hogy elősegítse a gyermekek sikeres adaptációját!

- A folyamatos kapcsolattartással.
- A nyílt, őszinte és empátikus beszélgetéssel és információátadással.
- A kérdések megválaszolásával.

3.2. A kora gyermekkori intervenció szemlélet befogadása (TK. 30. oldal)

1. Sorolja fel a korai intervenció lépéseit!

1. a szűrés
2. a komplex diagnosztikai vizsgálat
3. a gyógypedagógiai fejlesztés, illetve tanácsadás
4. a különböző családterápiás szolgáltatások

2. Fogalmazza meg néhány mondatban, hogy mi a különbség az integráció és az inklúzió között!

Inklúzió. Befogadást jelent. Az inkluzív nevelési szemléletű intézmények átgondolják azokat az oktatási programokat, feltételeket, amelyekkel a legjobban segíthetik, támogathatják a gyermekek fejlődését.

Integráció. Beilleszkedést jelent a többségi nevelési-oktatási intézménybe (pl. bölcsődébe) a gyermekek közé. Ezzel megtörténik a gyermek beillesztése a már meglévő rendszerbe. A gyermeknek alkalmazkodnia kell ehhez a rendszerhez.

3.3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete (TK. 31. oldal)

1. Sorolja fel a 3 nevelési stílust! Mindegyikről mondjon néhány jellemzőt!

- *Autokratikus, vagyis a tekintélyelvű stílus:* Utasításokkal és tekintélyelvűen engedelmességre tanítja a gyermekeket. Itt a gyermeket a félelem motiválja.
- *Demokratikus stílus:* Könnyen összhangba hozható a bölcsődei neveléssel, hiszen ez esetben a gyermekek napirendje kiszámítható, ami elősegíti a biztonságérzet és a szokások kialakulását.
- *Laissez faire, más néven a megengedő vagy ráhagyó nevelési stílus:* Sok esetben frusztrációt okoz a gyermekben, mert a túlzott ráhagyás, a szabálynélküliség, illetve az, hogy nem minden esetben van a gyermeknek egy megszokott rutinja, otthoni napirendje, konfliktust okoz a gyermek és a szülő, illetve a kisgyermeknevelő között.

3.4. A kisgyermek személyiségének tisztelete (TK. 31. oldal)

1. Mondja el a gyermek megismerésének lehetőségeit a bölcsődébe kerülés során!

Idetartozik a családlátogatás, az első találkozás a bölcsődében, a beszoktatás folyamata. Intim és bensőséges megismerési módszer a gondozási folyamat, de meghitt és örömteli nevelési helyzetek, például a közös játék, ének és mondókázás során is közelebb kerül érzelmileg a kisgyermeknevelő a gyermekhez. Kiemelten fontos a gyermek individuumként való kezelése a csoportban.

3.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe (TK. 32. oldal)

1. Soroljon fel néhány példát a kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepével kapcsolatban!

- Beszéde tiszta és érthető, igazodik a gyermek tempójához és ritmusához. Az adott helyzetnek megfelelően beszél hozzá (pl. amikor síró, negatív érzelmet megéltő gyermeket vigasztal, halkabban és még gyengédebb hangnemben kommunikál). A beszédét kísérő gesztusai nem túlzók (pl. szabályállítás, tiltás esetén megrázza a fejét).
- Öltözködése visszafogott, kellemes, a bölcsődei munkának megfelelő.
- Érzelmi megnyilvánulásai a helyzetnek megfelelőek, adekvát módon igyekszik reagálni az egyes helyzetekre, visszatükrözi a gyermekek reakcióit és érzelmeit, vigasztalás közben törekszik az érzelmi biztonságot nyújtó, békés közeg megteremtésére.
- Temperamentuma alapvetően nyugodt és békés, kiegyensúlyozott érzelmi lelkiállapottal rendelkezik.

---

2. Oktatójukkal közösen vitassák meg, milyen lehetőségei vannak az önképzésnek, hogyan segítheti ez a munkájukat!

Több megoldás is lehetséges. Néhány példa az önképzés lehetőségeire:

- szakirodalom olvasása,
- szakmai csoportokba való belépés,
- házi továbbképzésen való rendszeres, aktív részvétel,
- szakmai folyóiratok olvasása,
- workshopokon, konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel.

3.6. A biztonság és stabilitás megteremtése (TK. 34. oldal)

1. Hogyan segíti a biztonság és stabilitás megteremtését a jó kommunikáció?

A kisgyermeknevelő kommunikációjában bármilyen témával kapcsolatban elsődleges az empátia, a feltétel nélküli elfogadás, hogy a szülő érezze, a kisgyermeknevelő pozitívan fordul mind a gyermek, mind a család felé. Ennek hatására a beszkottatást követő hetekben a szülő azt tapasztalja, hogy gyermeke fokozatosan adaptálódik a bölcsődei élethez és szokásokhoz, jól érzi magát az intézményben, a legtöbb esetben vidáman érkezik, sokat játszik, eszik, alszik, illetve bátrabban fordul a kisgyermeknevelőhöz a kérdéseivel.

2. Sorolja fel a biztonság és a stabilitás megteremtésének legfontosabb eszközeit a bölcsődei nevelés szempontjából!

- a személyi állandóság, a „saját kisgyermeknevelő”-rendszer
- a felmenő rendszer
- a tárgyi csoport- és helyállandóság, étkezés és alvás tekintetében is
- az átmeneti tárgy

3.7. A fokozatosság megvalósítása (TK. 35. oldal)

1. Sorolja fel a nevelés színtereit!

- család
- bölcsőde
- óvoda
- iskola

---

2. Társaival beszéljék meg, hogy miért van nagy jelentősége a szülővel történő fokozatos beszoktatásnak a bölcsődében!

Több válasz is lehetséges. Néhány szempont a válasz megfogalmazásához:

- családi nevelés tisztelete,
- segíti az új helyzetek megismerését, elfogadását,
- fokozatosság,
- kötődés kialakítása,
- a szülő bekapcsolódása az intézmény életébe,
- a szülő megismeri az intézmény működését.

3.8. Az egyéni bánásmód érvényesítése (TK. 35. oldal)

Ön szerint mivel tudja kisgyermeknevelőként leginkább segíteni a gyermekeket a fejlődésük során?

Több válasz is lehetséges. Néhány példa, hogy mivel tudja segíteni a kisgyermeknevelő a gyermekeket fejlődésük során:

- egyéni bánásmód megvalósítása,
- motiváló tárgyi, személyi környezet megteremtése,
- szabad játék biztosítása,
- elegendő idő biztosítása,
- tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása,
- pozitív megerősítés,
- önálló felfedezés lehetőségének biztosítása.

3.9. A gondozási helyzetek kiemelt jelentősége (TK. 37. oldal)

1. Miért tartja fontosnak a Maslow-piramis ismeretét?

A magasabb szintekre való jutáshoz, mint az önbecsülés, önmegvalósítás, előbb a fiziológias és érzelmi biztonsággal kapcsolatos szükségleteket kell kielégíteni. A bölcsődei nevelés-gondozás szempontjából ez azt jelenti, hogy egy éhes, fáradt, síró, érzelmi biztonságot, megnyugtatót igénylő gyermek nem fog tudni játszani, vagy a társai felé fordulni.

---

2. Milyen mondatokat mondana a kisgyermeknek, miközben egyedül próbálja felhúzni a cipőjét? Írja le ezeket, majd csoporttársaival beszéljék meg őket!

Néhány példa, hogy milyen mondatok hangozhatnak el a fenti szituációban:

- „Megpróbálsz felvenni a cipődet?”
- „Így meg tudod igazítani a cipő nyelvét!”
- „Ha megtámasztod a sarkánál, akkor könnyebb belebújtatni a lábadat.”
- „Segíthetek megigazítani a cipő nyelvét?”
- „Ügyesen beledugtad a lábadat!”
- „Kérlek próbáld meg becsatolni!”
- „Nagyon büszke vagyok rád, amiért felhúztad a jobb lábadra a cipődet!”

3.10. A gyermeki kompetenciakészítés támogatása (TK. 39. oldal)

1. Milyen szempontokat kell figyelembe venni a gyermekek tevékenységbe való bevonása során?

A gyermekek tevékenységbe való bevonása során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- a gyermek életkorát,
- a gyermek egyéni szükségleteit és igényeit,
- az otthoni szokásokat,
- a gyermek pillanatnyi hangulatát, lelkiállapotát.

2. Sorolja fel a biztonság és stabilitás megteremtésének legfontosabb eszközeit!

A bölcsődei nevelés szempontjából a biztonság és stabilitás megteremtésének legfontosabb eszközei:

- a személyi állandóság, a „saját kisgyermeknevelő”-rendszer,
- a felmenő rendszer,
- a tárgyi csoport- és helyállandóság, étkezés és alvás tekintetében is,
- az átmeneti tárgy.

3.11. A gondozás mint a szocializáció folyamatának része (TK. 40. oldal)

1. Fogalmazza meg a szocializációs folyamat definícióját!

A szocializáció folyamata a következő lépésekből áll: utánzás, modellkövetés, azonosulás, belsővé tétel. Így végül kialakul az énazonos magatartás.

---

2. Ismertesse a szocializáció mechanizmusát!

- *Büntetés*: szorongást vált ki + büntető személy és helyzet elkerülését / a tanár a tantárgytól, sőt a tanulástól is elriaszthatja a diákot.
- *Jutalmazás*: pozitív érzéseket, és közelségkereső magatartást vált ki / sokat vannak a tanár közelében, elvárásainak szívesen eleget tesznek → több lehetőség a befolyásolásra.

3. Sorolja fel a szocializációs színtereket!

- Család – elsődleges szocializációs színtér.
- Intézmények, kortárs csoportok – másodlagos szocializációs tér.

Szituációs feladatok (TK. 41. oldal)

1. Az alábbi eset kapcsán mondja el, hogy Ön mit tenne annak érdekében, hogy a gyermek egyéni szükségletei ki legyenek elégítve!

Az Ön csoportjába jelenleg 10 kisgyermek jár. Mindegyikük elmúlt 2 éves. Önnek 6 kisgyermek van, társának pedig 4. A gondozási sorrend kialakult Önnél. A gyermekek többségének már van önállósodási törekvése. Szívesen veszik le és húzzák fel a cipőjüket, nadrágjukat.

Az egyik nap az egyik kislány reggel sírva érkezik. Édesanyja elmondása szerint rosszul aludt éjszaka, otthonról nehezen tudtak elindulni. A kislány tiltakozott a bölcsőde ellen. Érkezés után következett a reggeli, ahol a kislány csak pár falatot evett. Majd az udvarra mentek, ahol a gyermek jókedvű volt. Sokat szaladgált, motorozott, mászó-kázott. A kislány a gondozási sorrend legvégén van. Az udvarról bejövetelkor, amikor Ön elindult a gyermekeivel a fürdőszobába, sírni kezdett, és elmondta Önnek, hogy ő már nagyon éhes és fáradt, szeretne bemenni a szobába.

Több megoldás is lehetséges. Egy példa indoklással arra, hogy mit tehetne a kisgyermeknevelő ebben a helyzetben.

Ebben a helyzetben mérlegelni kell, hogy a kisgyermeknevelő hogyan tudja a gyermekek egyéni szükségleteit kielégíteni. Az adott kisgyermek napja rosszul indult, és mivel nem reggelizett jól, ezért éhes is. Ha hamarabb bemegy a szobába, akkor sem kap hamarabb ebédet, így ez a szükséglete még nem lesz kielégítve. Viszont ez a kielégítetlen szükséglet kihat a hangulatára is. A kisgyermeknevelő ebben a helyzetben dönthet úgy, hogy egyéni bánásmód keretein belül hamarabb beviszi a kislányt, ezzel érzelmi biztonságot nyújt a számára.

---

2. Olvassa el az alábbi szituációt! Mondja el, hogy mit változtatna az új gyermek érkezésekor!

Önnek jelenleg 3 gyermeke van a csoportban, az életkoruk 24, 26 és 28 hónap. Még egyikük sem szobatiszta. Az ő gondozási sorrendjük már kialakult. Önhöz új gyermek érkezik, aki a bölcsődébe érkezésekor 20 hónapos, még pelenkás. Ön észreveszi, hogy a kislány nagyon fáradékony. Édesanyja elmondása szerint délelőtt 11 óra körül már aludni szokott otthon, mert nagyon korán ébred. A beszoktatás alatt többször előfordult, hogy nem bírta ki a gyermek azt, hogy ebédig a bölcsődében tartózkodjanak, sírni kezdett, és szeretett volna hazamenni. Édesanyja ilyenkor mindig hazavitte. Az is többször előfordult, hogy a gyermek ebéd előtt a szivacson elaludt. Az anyuka 1 hónap múlva dolgozni megy. A munkaideje miatt a kislány reggel 7 órától délután fél 5-ig a bölcsődében fog tartózkodni.

Több megoldás is lehetséges. Egy példa hogyan lehetne változtatni az új gyermek érkezésekor.

A csoportba érkező új gyermeknek több pihenésre van szüksége, még hamar elvárad. A csoport napirendjén lehetne változtatni. Az új gyermeknek lehetőséget kell biztosítani a délelőtti pihenésre, így nem fárad el ebéd előtt. A gondozási sorrendben is előre lehet őt venni.

---

4. Elsődleges nevelési feladatok a bölcsődében

4.1. A család támogatása annak erősségeire építve, a szülői kompetencia fejlesztése (TK. 42. oldal)

1. Mik az elsődleges nevelési feladatok a bölcsődében?

A bölcsődei nevelés célkitűzései közé tartozik, hogy a kora gyermekkori beavatkozás szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden gyermekre, továbbá családjára kiterjedő megelőzésre irányuló tevékenységet folytasson.

2. Sorolja fel, hogy a bölcsődei nevelés-gondozás során milyen szempontok a legfontosabbak a család és a bölcsőde kapcsolatára vonatkozóan!

Fontos a családi és a bölcsődei nevelés összehangolása. A kisgyermeknevelőknek partneri kapcsolat kialakítására kell törekedniük a szülőkkel. A család bizalmának elnyerése a legfontosabb feladat. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így hiteles módon tudja közvetíteni szokásait, igényeit, szükségleteit. Ezzel jelentős mértékben segíti a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló részletes, egyéniségéből adódó bánásmód kialakításában.

4.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása (TK. 44. oldal)

1. Milyen módon kell a fejlődést követhetővé tenni kisgyermeknevelőként?

A fejlődést nyomon kell követni, és dokumentálni is szükséges.

2. Soroljon fel három példát a megfelelő kultúrhygiénés szokásokra!

- megfelelő kézmosás
- fésülködés
- szájápolás
- étkezés, szalvéta használata

4.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése (TK. 44. oldal)

1. Soroljon fel három példát a biztonságot nyújtó kisgyermeknevelői magatartásra!

- a kisgyermeknevelő érzelmi elérhetőségét, hitelességét
- az érzések kifejezésére való ösztönzést
- a pozitív és biztató üzenetek rendszeres időközönként történő közvetítését
- a világos elvárások, határok megfogalmazását

---

2. Ön szerint mik azok a tényezők, amelyek segíthetik a gyermeket a társas kompetencia fejlesztésében?

Példa a társas kompetencia fejlesztését segítő tényezőkre:

- együtt történő étkezés,
- példamutató magatartás a kisgyermeknevelő részéről.

3. Keressen olyan szerzőket, akiknek műveit ajánlaná a bölcsődés korosztályú gyermekek számára!

Néhány példa a szerzőkre:

- Forrai Katalin – Mi micsoda Kicsi világ könyvek
- Sándor Ildikó – Tücsökringató
- Rotraut Susanne Berner – Böngésző könyvek
- Gyöngyösi Katalin – Bölcsődés vagyok
- Gyöngyösi Katalin – Vár a bölcsőde!

4.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése (TK. 45. oldal)

1. Sorolja fel, hogy milyen körülményeket teremtené a csoportjában a nyugodt, elmélyült játékhoz!

- fiziológiai szükségletek kielégítése
- megfelelő játékok biztosítása
- megfelelő tárgyi berendezés
- önálló döntési lehetőségek

2. Mondjon néhány példát arra, hogyan biztosíthat tapasztalatszerzési lehetőségeket kisgyermeknevelőként a bölcsődében!

- higiénias szokások kialakítása (próbálkozni hagyni)
- különféle anyagok megismerése
- szabad játék biztosítása

4.5. A nevelés és gondozás követelményei (TK. 46. oldal)

1. Mondja el, hogy Ön szerint mik a megfelelő gondozás alapfeltételei!

A megfelelő gondozás alapfeltétele a hiánytalan előkészítés, minden szükséges kellék kézközeli elhelyezése, mert így valóban a teljes gondozási időintervallum alatt a gyermekkel lehet foglalkozni.

-
- 2. Gyakorlati helyén figyeljen meg egy pelenkaváltást! Jegyezze le minél részletebben a lépéseket onnantól kezdve, hogy a kisgyermeknevelő megszólítja a gyermeket, és pelenkacserére hívja, egészen odáig, hogy a gyermek visszaérkezik a csoportszobába!**

(értelemszerűen)

Szituációs feladat (TK. 46. oldal)

- 1. Párban játsszák el, hogy milyen kommunikációt folytatnának az alábbi szituáció során a társiskisgyermeknevelőjével!**

Társiskisgyermeknevelőjével most kezdtek el együtt dolgozni. Ön szeretne új szemlélettel dolgozni a csoportban. Új játékeszközökkel, új tevékenységet kíván végezni. A társiskisgyermeknevelő ennek ellenáll. Azt mondja, hogy ezek felesleges erőfeszítések. A csoportjukba járó gyermekek már 3 év körüliek, szívesen ragasztanak, festenek, gyurmáznak.

Több megoldás lehetséges. Néhány szempont a megoldásra vezető úthoz:

- Kompromisszumkészségre kell törekedni, amellett hogy a gyermekek érdekét kell elsődlegesen figyelembe venni.
- A régóta egy szakmában dolgozók hajlamosak lehetnek a régi, jól bevált szokásokhoz ragaszkodni, illetve az újdonságok bevezetését vonakodva fogadni
- Az új szokások bevezetése eredményesebb lehet akkor, ha fokozatosan vezetik be azokat.
- Adott esetben más kisgyermeknevelő véleményét is ki lehet kérni a témával kapcsolatban.

---

5. A gondozási tevékenység módszertana

5.1. A gyermek tárgyi környezete (TK. 55–57. oldal)

1. Mi határozza meg a bölcsődei ellátás kötelező eszközeit, felszerelését?

A bölcsődei ellátás kötelező eszközeit és felszereléseit, valamint a személyi feltételeket a 15/1998. (IV. 30.) NM-rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szabályozza.

2. Melyek a gyermek által használt és nem használt terek?

A gyermekek által nem használt terek:

- főzőkonyha vagy melegítőkonyha,
- mosoda, vasalóhelyiség,
- tisztítószer- és egyéb raktárak,
- irodák,
- felnőttétkező,
- felnőttöltözők, -mosdók
- kültéri játéktárolók.

A gyermekek által használt terek:

- csoportszoba
- terasz,
- gyermekfürdőszoba,
- gyermeköltöző,
- játszókert,
- sószoba,
- tornaszoba.

3. Mondja el, hogy Ön szerint milyen színben érdemes kiválasztani a hideg- és melegburkolatokat!

Világos, natúr színeket érdemes választani.

4. Alakítsanak párokat, és a mellékelt csoportszobákat rendezzék be csecsemő-csoportnak vagy nagycsoportnak! A füzetükben rajzoljanak!

(értelemszerűen)

5. Alakítsanak kis csoportokat, és gyűjtsenek az interneten legalább 2–2 konkrét játékeszközt, utána mutassák be a többi csoportnak!

(értelemszerűen)

---

6. Miért tartja fontosnak a szülők számára kialakítani egy külön helyiséget?

A beszoktatás alatti várakozás miatt. A szülők egymást támogathatják, lehetőségük adódik a tapasztalatcserére ezekben a helyiségekben.

7. Sorolja fel a gyermeköltöző létesítésének feltételeit!

Alapfeltétel, hogy minden korosztály számára megfelelő legyen. Ennek megfelelően szükséges pólózó és pad, valamint cipő- és ruhatároló elhelyezése.

8. Fogalmazza meg néhány mondatban, hogy miért fontos a gyermekmosdó megfelelő magasságban való elhelyezése!

A mosdókat 40-45 cm peremmagassággal szükséges felszerelni, Ez segíti a gyermeket abban, hogy ne csorogjon vissza a ruhájára a víz kézmosás közben. A mosdók megfelelő magassága esetén a gyermekek önállóan, lefelé tartott kézzel tudnak kezet mosni.

9. Mit jelent a jól definiált tér?

Egy tér definiáltsága arra utal, hogy mennyire van tagolva. Ha jól van tagolva, akkor mind a gyermekek, mind a felnőttek tudják, hogy hol milyen tevékenységet folytathatnak. A játéktereket annyi játékkal kell feltölteni, hogy az adott „sarokban” vagy „kuckóban” kényelmesen elférjenek a gyermekek. Ez a megoldás a konfliktusok és a várakozási idő elkerülését szolgálja.

10. Sorolja fel, hogy milyen játékok szükségesek egy bölcsődei játszókertben!

Homokozót, pancsolót vagy vízpermetezőt kell kialakítani. Beépített játékokat is szükséges telepíteni, például mászókat vagy játszóvárat.

11. Mondja el, hogy Ön szerint miért fontos egy bölcsődei játszókertben az összefüggő füves terület?

A szabad mozgástér biztosítása érdekében összefüggő van rá szükség.

5.2. A kisgyermeknevelő szerepe, a gondozás személyközpontú megközelítése (TK. 61. oldal)

1. Ismertesse, hogyan működik a saját kisgyermeknevelő rendszer!

A bölcsődében működő rendszer a személyi állandóság elvére épül. A csoportba járó gyermekek egy része tartozik egy-egy kisgyermeknevelőhöz, így több figyelem jut mindenkire.

A gyermekeket elsősorban a saját kisgyermeknevelőjük segíti át a bölcsődei élet során adódó nehézségeken. Ez azt jelenti, hogy a gyermeket a bölcsődébe lépés pillanatától a bölcsődéből való búcsúzásig elsősorban a saját kisgyermeknevelője kíséri végig.

---

2. Milyen alapvető elvárásokat támasztanak a kisgyermeknevelővel szemben?

Alapvető elvárás, hogy szeretetre képes ember legyen. A rábízott gyermekeknek érezniük kell a feljükk áradó szeretetét és elfogadást. Ennek minden mozdulatban, szóban, megnyilvánulásban benne kell lennie.

3. Beszéljék meg, hogy milyen tényezők határozzák meg a gondozás légkörét?

A kisgyermeknevelő személyiségén múlik, hogy a gondozás élményforrássá váljon a gyermek számára.

A kisgyermeknevelő:

- mozdulatai mindig lágyak,
- szavai egyértelműek, hangja halk, mégis kifejező,
- a gyermeket mindig a nevéen szólítja,
- a szemkontaktus felveszi és megtartja beszéd közben,
- kedve vidám, derűs,
- figyelme élénk, állandó.

4. Mi jellemzi a gyermeket, ha jó a kapcsolata a kisgyermeknevelővel?

A gyermek általában:

- mosolyog, vidám, akár huncutkodik a kisgyermeknevelővel,
- nyugodt és együttműködő gondozás közben,
- aktív, és élvezettel vesz részt a tevékenységekben,
- határozottan kifejezi akaratát,
- örömmel mesél az élményeiről,
- szüleitől reggelente könnyen búcsúzik, vidáman várja őket,
- játéka felszabadult, fantáziája szárnyal.

5. Miből kell kiindulnia a nevelésnek?

A nevelésnek mindig a gyermekből kell kiindulnia.

5.3. Gyermekcsoportok szervezése (TK. 62. oldal)

1. Mi határozza meg a csoportba felvehető gyermekek létszámát?

A bölcsődei csoportba felvehető gyermekek létszámát minden esetben a hatályos jogszabályok és a szakmai irányelvek határozzák meg.

2. Hogyan lehet csoportosítani a gyermekcsoportokat kor szerinti megoszlásban?

A gyermekcsoport kor szerinti megoszlása alapján lehet homogén vagy heterogén összetételű.

---

3. Két csoportban beszéljék meg, milyen előnyei és hátrányai lehetnek a homogén és a heterogén csoportnak!

Néhány példa az előnyökre és hátrányokra.

Homogén csoport:

- Könnyebb a napirendet szervezni.
- A szoba berendezése és a játékkészlet összeállítása egyszerűbb.
- Fiatalabb gyermekek esetén a folyamatos gondozás megvalósítása megterhelőbb.

Heterogén csoport:

- A szoba berendezése és a játékkészlet összeállítása során minden gyermek életkorát figyelembe kell venni.
- A napirendet úgy kell megszervezni, hogy az összes gyermek életkorának megfeleljen.

4. Mitől függ a csoportszervezés?

A csoportszervezés a helyi adottságokon, a jelentkezők kor szerinti megoszlásán és a csoportbeosztást készítő személy elképzelésén múlik.

5. Gyakorlóhelyükön figyeljék meg, hogy milyen hatása van a csoportszervezésnek a mindennapok alakulásában!

5.4. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése (TK. 66. oldal)

1. Mit jelent az érzelemszabályozás?

Az egyén saját érzelmeire adott válasza. Az ember fejlődése során nagyon változatos módszereket sajátít el, amivel az érzelmi állapotát képes szabályozni.

2. Milyen érzelmek jelennek meg 12 hónapos korig?

Az öröm, az érdeklődés, a harag, az undor, a meglepődés, a szomorúság és a félelem.

3. Milyen célokat kell meghatározni az érzelemszabályozás terén?

Az érzelemszabályozás segítésekor a következő hosszú távú célokat kell szem előtt tartani. A gyermek:

- össze tudja hangolni gondolatait és érzéseit,
- megfelelő módon fejezze ki érzelmeit,
- felismerje érzelmi állapotát,
- képes legyen szabályozni felfokozott érzelmi állapotát, ezeket megküzdési stratégiákkal, önmegnyugtatóssal képes legyen csökkenteni,
- érzelmeinek kifejeződése megfelelő intenzitású legyen, ne legyen túl alacsony vagy magas.

---

4. Hogyan kell a gyermek felé fordulni, különösen a dackorszakban?

A gondozó felnőttnek mindig megértően és türelmesen kell a gyermekek felé fordulnia.

5. Keressenek módszereket az interneten a nehezebb, dacos helyzetek kezelésére, gyűjtsék össze, és mutassák be a többieknek!

(értelemszerűen)

6. Mi az éntudat?

Az egyén saját testéről és belső tulajdonságairól kialakult tudása.

7. Milyen szocializációs folyamatok zajlanak le bölcsődés korú gyermekeknél?

Bölcsődés korban az a jellemző, hogy a gyerekek egymás mellett játszanak. A gyermek-társaikat viselkedését figyelik, és utánozzák őket. A gyermekek megtanulják a társas helyzetek alapjait, a másokkal való együttműködést.

5.5. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése (TK. 70. oldal)

1. Mik a beszédfejlődés feltételei?

A beszédfejlődés feltételei:

- aktív beszélő környezet,
- ép érzékszervek,
- ép hangképző szervek,
- ép idegrendszer,
- emlékezet,
- utánzási vágy.

---

2. Ismertesse a beszédfejlődés szakaszait!

- 0-2 hó: Figyel a hangokra, megkülönbözteti anyanyelvét más nyelvektől.
- 2-4 hó: Elkezd gagyogni, gőgicsélni, élénken figyel az ismerős hangokra.
- 4-6 hó: Megjelenik a szociális mosoly, kacagás, reagál az arckifejezésekre.
- 6-9 hó: Felfigyel a nevére, nyálbuborékokat fúj, szótagokat ismételtet (gagaga, tetetete).
- 9-12 hó: Megérti a „nem” utasítást, szavakat mond „baba, mama”, de nem megfelelően használja.
- 12-18 hó: Egyszerű utasításokat végre tud hajtani, például „tedd le”, újabb szavakat mond, néhánynak már a jelentését is tudja, rámutat a testrészeire.
- 18-24 hó: Megjelenik a halandzsa beszéd. Egy-két szavas mondatokat használ. Szókincse gyorsan fejlődik, megjelenik a raghasználat, rámutat a megnevezett tárgyra, egyszerű igényeit ki tudja fejezni.
- 24-36 hó: Bővített mondatokat használ. Aktív szókincse 200 szó körül van, a ragokat többnyire helyesen használja, artikulációja javul, kategorizálni képes a dolgokat. Megjelenik a múlt, jelen, jövő idő használata. Ez a „miért?” korszaka.

3. Milyen nyelvi környezetet kell biztosítani egy kisgyermek számára?

Olyan nyelvi környezet kell teremteni a gyermeknek, amelynek gazdag és árnyalt a szókincse. A felnőtt beszéde legyen tiszta, érthető és nyelvtanilag helyes.

4. Mondjon példákat arra, hogy milyen ismereteket szerezhethet a gyermek a játéktevékenység során!

Néhány példa arra, hogy milyen ismereteket szerezhethet a gyermek:

- a tárgyak alakját, színét, textúráját, méretét,
- az időjárási jelenségeket,
- a hőmérséklet változását.

5. Milyen feltételek segítik a gyermeket az elmélyült játék elérésében?

Az elmélyült játék feltétele a gyermek kiegyensúlyozott érzelmi állapota és a támogató, biztonságot nyújtó környezet.

5.6. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása (TK. 72. oldal)

1. a. Mik az egészséges életmód megalapozásának lépései?

Az egészséges életmód megalapozásának lépései:

- Olyan környezet megteremtése, ahol minden körülmény biztosított a gyermek harmonikus, egészséges testi és lelki fejlődéséhez.
- Az alacsonyabb szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése.
- Az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítása.
- A megfelelő, egyéni igényekhez is igazodó napirend kialakítása.

b. Beszéljék meg, hogy ehhez milyen lépések járulnak hozzá a hétköznapiak során. (értelemszerűen)

2. Mi a teendő, ha egy gyermekben betegség tüneteit észleli?

Amennyiben a kisgyermeknevelő betegség tüneteit tapasztalja, akkor lehetőségei szerint meg kell győződnie azok valóságáról. A bölcsődében nem történik betegellátás, kizárólag sürgősségi ellátás lehetséges (lázcsillapítás, sebellátás). A kisgyermeknevelőnek a tünetek észlelése után értesítenie kell a szülőt, akit meg kell kérni, hogy lehetőségeihez mérten mielőbb vigye el a beteg gyermeket az intézményből.

3. Mikor vihet be a szülő gyógyszert a gyermeknek a bölcsődébe?

Ha egy gyermeknek krónikus betegsége van, amire folyamatosan vagy alkalmasszerűen gyógyszer kell szednie.

Situációs feladatok (TK. 72–74. oldal)

1. Hogyan osztaná el a gyermekeket Ön és társ kisgyermeknevelője között?

12 gyermeket vettek fel az Ön csoportjába. Az előző évről nem maradt gyermek, mindenki óvodába ment.

A gyermekek életkora a következőképpen alakul:

- 3 gyermek 16 hónapos,
- 2 gyermek 18 hónapos,
- 4 gyermek 24 hónapos,
- 2 gyermek 28 hónapos,
- 1 gyermek 30 hónapos.

A bölcsődevezető azt az információt adta át, hogy az egyik 18 hónapos gyermek még nagyon önálló, sok segítséget igényel. Lehetőség szerint az egyik 18 hónapos gyermek mellé a nagyobbak kerüljenek, hiszen a 18 hónapos gyermek még sok segítséget igényel.

---

2. Hogyan rendezné be a szobát a következő csoportnak?

Vegyes csoportja van:

- 7 gyermek 28-33 hónapos,
- 3 gyermek 22-25 hónapos,
- 1 gyermek 14 hónapos.

A nagy gyermekek közül 4 szobatiszta, ők kevés segítséget igényelnek. Már megjelent náluk a szerepjáték. A legkisebb gyermeket ölben kell etetni. Kiságyban alszik. Még délelőtt is igényel körülbelül 30 perc alvást. Mászik, még nem jár, de már kapaszkodva feláll. A bölcsőde épülete úgy van kialakítva, hogy nincs lehetőség teraszon altatásra.

3. Hogyan oldaná meg a következő helyzetet?

Önnek nagycsoportja van. A gyermekek nemek szerinti megoszlása a következő: 8 fő lány és 5 fő fiú. A gyermekek többnyire már szerepjátékokat játszanak. Gyakran játsszák azt, hogy bevásárolnak, közben néha telefonálnak, olykor a babájukat is magukkal viszik babakocsiban tolva. A csoportszoba berendezése lehetővé teszi a nagymozgások kivitelezését. A játékeszközök között 2 babakocsi és 4 táska található. Gyakori a konfliktus a gyermekek között. Ennek tárgya a babakocsik és táskák birtoklása.

Több lehetőség is van a probléma megoldására. Az első, hogy több babakocsi és táska beszerzése és elhelyezése a csoportszobába. A másik, hogy mivel a feladatban kiemelték a nagymozgásos játékok kivitelezését, ezért nagymozgásos játékokat lehet elhelyezni a szobában, amivel a nagyobbak már egyedül is tudnak játszani, például libikóka, ugrálólabda, alagút.

4. Párban játsszák el a következő szituációt (szülő, kisgyermeknevelő)!

Észreveszi, hogy az egyik, a csoportjába járó gyermek visszahúzódik, sokat fekszik, ami egyáltalán nem jellemző rá. Arca ki van pirulva, száján veszi a levegőt. Ön ölbe véve melegen érzi a testét. Kérdésére a gyermek elmondja, hogy fáj a feje. 38,6°C-os testhőmérsékletet mér neki lázmérővel. Hívja fel az édesanyját, és mondja el a problémát!

Fontos kommunikációs szempontok:

- nem szabad megijeszteni a szülőt,
- meg kell kérdezni tőle, hogy adhat-e lázcsillapítót,
- meg kell kérdezni tőle, hogy mikor ér oda a gyermekért,
- meg kell nyugtatni a szülőt, hogy ne aggódjon, Ön figyel a gyermekre.

---

5. Ön szerint jól járt el a következő szituációban a kisgyermeknevelő? Válaszát indokolja!

Az egyik gyermek a testrészeiről beszél és mutogatja azokat. A kisgyermeknevelő felismeri a lehetőséget, és a tükörhöz irányítja. Ablakfilccel körberajzolja a gyermek tükörképét, a testrészeit, az arcának részeit. Utána hosszasan beszélgetnek a testrészekről, közben mondókáznak és énekelnek.

A kisgyermeknevelő helyesen jár el, segíti a gyermek testképének, testfogalmának fejlődését. Egy gyermeknek kialakult testképe van akkor, ha tudja, hol a keze, lába, szeme, orra stb. Ha a gyermek már meg is tudja nevezni valamely testrészét, az már biztosan beépült a testképébe. Ezt nevezzük testfogalomnak. Fontos, hogy a gyermek a lehető legalaposabban megismerje önmagát (kívül-belül), még mielőtt a körülötte levő világról szerzett ismereteit rendszerbe foglalná. Testének, külső kinézetének megfelelő ismerete nélkül nehezen, hiányosan alakulnak ki azok a készségei, amelyek lehetővé teszik számára az olvasás, írás és számolás problémamentes elsajátítását.

6. Hogyan oldaná meg a következő szituációt? Válasszon a lehetőségek közül! Válaszát indokolja!

A csoportjába járó egyik gyermek kedve rosszabb a megszokottnál. Dél előtt többször elsírja magát, anyukáját keresi. A reggeli érkezéskor apukája hozta, aki elmondta, hogy anyuka elutazott előző este. A kislány nyugtalanul aludt, éjszaka többször felsírt.

- Megpróbálja valamilyen játékkal elterelni a gyermek figyelmét.
- Rászól a gyermekre, hogy most már nyugodjon meg, mert zavarja társait.
- A gyermeknek odaadja az otthonról hozott textilpelenkáját, amivel aludni szokott. Ölbe veszi, és ölbeli játékokkal megpróbálja elterelni a figyelmét.
- A gyermeknek odaadja az otthonról hozott textilpelenkáját, amivel aludni szokott, és ölbe veszi, vigasztalja.

A gyermeknek nagy szüksége van a testi kontaktusra. Biztosan igényli az átmeneti tárgyát, ami jelen esetben megvigasztalja. Megértéssel és pozitívan kell ebben a helyzetben a gyermek felé fordulni, érthető a szomorúsága. A kisgyermeknevelő elsődleges feladata, hogy megpróbálja megvigasztalni a gyermeket.

---

7. Ön szerint helyesen járt el a kisgyermeknevelő? Válaszát indokolja!

Ábel fakockából tornyot épít, Gergő repülővel sétál a szobában, közben utánozza a hangját. Mindkét gyermek nagyon elmélyülten játszik. Gergő elsodorja a fakockából épített tornyot. Ábel sírni kezd. A kisgyermeknevelő hangosan rászól Gergőre, hogy jobban vigyázzon, és büntetésből elveszi tőle a repülőt, majd az asztalhoz küldi. Ezt azzal a céllal teszi, hogy kivonja a játékból, és azzal büntesse, hogy egy helyben kell ülnie. Ábelt vigasztalja, és helyette visszaépíti a tornyot.

A kisgyermeknevelő helytelenül járt el ebben az esetben. Semmiképpen nem a bölcsődében ilyenfajta büntetést alkalmazni. A kisgyermeknevelő nem építi meg a gyermek helyett a tornyot.

Helyesen jár el, ha Gergőt megkéri arra, hogy Ábelnek segítsen visszaépíteni a tornyot, esetleg még magasabb tornyot építsenek együtt. Ábel megnyugtatásaként el kell mondani neki, hogy Gergő csak véletlenül sodorta el a tornyot, de biztosan sokkal magasabbat fognak tudni építeni együtt.

8. Ön mit csinálna a következő helyzetben? Válaszát indokolja!

Téli időszakban egy délutáni hazamenetel alkalmával az Ön csoportjába járó ikerpárért megérkezett az anyukája. Miután a kisgyermeknevelő elmesélte, hogy milyen volt a gyermekek napja, elköszöntek egymástól. Az anyuka ezután öltöztetni kezdte a gyermekeket. Az egyik együttműködött az édesanyjával, a másik azonban ellenállt, földre vetette magát, és ez hosszú percekig zajlott. A kisgyermeknevelő rálátott a szituációra. A csoportban nem volt már több gyermek.

Több válasz is lehetséges. Egy példa a szituáció megoldására:

A kisgyermeknevelő helyesen jár el, ha felajánlja a segítségét. Amennyiben az édesanya elfogadja, akkor, az együttműködő gyermek öltöztetését veheti át. Ebben az esetben az ellenálló gyermek teljes figyelmet kap az anyukájától. A gyermek viselkedésének egyik oka lehet, hogy elfáradt, túlingerelt, vagy hiányzott neki az édesanyja. Ilyenkor reagálhatnak ilyen módon a gyermekek. Azzal, hogy az együttműködő gyermek felügyeletét és öltöztetését átveszi a kisgyermeknevelő, az anyuka az ellenálló gyermekre tud koncentrálni, ami segíthet a megnyugtatásban.

---

9. Ön mit csinálna a következő helyzetben? Válaszát indokolja!

A gyermekek közül néhányan az asztalnál ülnek és rajzolnak. Az egyikük az összes rózsaszín marokkrétát begyűjti, és nem engedi át másnak. Viszont más is szeretné ezt a színt használni. A gyermekek ezen vitatkoznak.

Többféle válasz is lehetséges. Egy példa arra, hogyan lehet megoldani a kialakult helyzetet.

A kisgyermeknevelő leül a vitatkozó gyermekek közé, és elkezd rajzolni. Néhány motívum után elkezd keresgélni a kréták. Majd hangosan mondja, hogy „Gyerekek, nem láttátok a rózsaszínt? Arra lenne most szükségem. Ó, X. Y., nálad vannak a rózsaszín kréták? Kérlek tedd be középre, amire nincs szükséged, hogy mi is tudjuk használni! Egyszerre csak egy krétával tudunk rajzolni.”

10. Párban játsszák el a következő szituációt (kisgyermeknevelő, kisgyermeknevelő)!

Ebéd közben az egyik gyermeknek nem ízlik a főzelék, nem kéri, szeretne gyümölcsöt kapni. A kisgyermeknevelője rászól, hogy egye meg, és csak utána kaphat gyümölcsöt. A gyermek nem hajlandó erre, ezért a kisgyermeknevelő el akarja küldeni aludni. A társa megpróbálja meggyőzni, hogy rosszul jár el ebben a helyzetben.

Fontos és elsődleges szempont, hogy ne a gyermekek előtt beszéljék meg ezt a problémát! A társkisgyermeknevelő indokai között szerepeljen többek között az, hogy:

- ilyen büntetés nincs a bölcsődében,
- a gyermeknek ma nincs kedve megenni a főzeléket, ami természetesen nem baj,
- a gyermek egyéni igénye jelenleg az, hogy csak gyümölcsöt szeretne enni.

---

6. A nem megfelelő gondozás lehetséges következményei

6.1. Nem megfelelő gondozás (TK. 75. oldal)

1. Társaival közösen soroljanak fel néhány mondatot, amelyek sürgető, kapkodó gondozás közben elhangozhatnak!

Néhány példamondat, amely a sürgető, kapkodó gondozás közben elhangozhat:

- „Siess!”
- „Majd én rád adom a sapkát.”
- „Gyorsan megmosom a kezedet!”
- „Na, kész vagy?”

6.2. Nem megfelelő étkezés (TK. 76. oldal)

1. Mondja el, hogy mi történik, ha a gyermeket étkezésre kényszerítik!

Az erőszakosan etetett gyermek öklendezik, fuldoklik. Már az etetés kezdetén zaklattottá válik, sírni kezd.

2. Milyen súlyos hibákat követhet el a kisgyermeknevelő az étkezés során?

Súlyos hibákat követ el, ha beleerőszakolja az ételt a gyerekbe, és ha büntetésre-jutalmazásra alkalmazza az étkezést.

6.3. Nem megfelelő alvás (TK. 77. oldal)

1. Mihez vezet az, ha a kisgyermek nem a szükségleteinek megfelelően alszik?

A túl korai egyszeri alváásra szoktatás negatív hatást gyakorol az idegrendszerre. A szükségletet nem fedező alvásmennyiség pedig az idegsejtek kimerüléséhez vezet. Ennek ismétlődése az egész fejlődésre kihat, így magasabb rendű idegi működési zavarokat is eredményezhet.

2. Milyen lesz az ébrenléti ideje annak a kisgyermeknek, aki pihentetően alszik?

Az a gyermek, aki az egyéni alvásszükségletének megfelelő ideig alszik, ezenkívül jó ritmusban, jellemzően könnyen alszik el, majd magától, vidáman ébred, annak ébrenléti ideje aktív, derűs.

6.4. Nem megfelelő tárgyi környezet (TK. 78. oldal)

- 1. Gyakorlati helyén figyelje meg a csoportszoba dekorációját! Írjon róla néhány sort a füzetébe, és véleményezze, hogy Ön szerint megfelelő-e!**
(értelemszerűen)
- 2. Mondja el, hogy Ön szerint mi a legfontosabb teendő egy-egy gondozási művelet megkezdése előtt!**
A megfelelő előkészítés.

6.5. Nem megfelelő önállósodás (TK. 79. oldal)

- 1. Összefoglalóan említsen néhány példát arra, hogy milyen hibákat követhet el a kisgyermeknevelő!**
  - Túl sok inger a tárgyi környezetben (túldekorált szoba, túl sok színes játék).
  - Gondozás közben siettető mozdulatok, a kisgyermeknevelő mással foglalkozik gondozás közben.
  - Túl kevés időt hagy az önálló próbálkozásra.
  - A kisgyermeknevelő nem veszi figyelembe az egyéni szükségleteket.
  - A kisgyermeknevelő kritikus megnyilvánulásokat tesz a gyermekkel szemben.
  - A kisgyermeknevelő nem használja a pozitív megerősítést.
- 2. a. Gyakorlati helyén beszéljen a gyakorlatvezető kisgyermeknevelővel, hogy mi volt az eddigi legnehezebb feladat az Ön számára a bölcsődében!**
b. Az órán mondja el, majd közösen keressenek egy-egy szituációra megoldásokat!
(értelemszerűen)

Szituációs feladatok (TK. 79–80. oldal)

1. Az alábbi szituáció elolvasása után mondja el, hogy milyen hibákat követ el a kisgyermeknevelő! Ön szerint hogyan tudná ezt megfelelően kommunikálni a társiskisgyermeknevelővel és a szülővel egyaránt?

Az Ön csoportjába jelenleg 11 kisgyermek jár. Többségük még nem szobatiszta. Néhány gyermek már jelzi a székletét a pelenkában. Pelenkaváltás előtt már ráülnek a WC-re, bilire, és produktum is keletkezik. A társiskisgyermeknevelője úgy dönt, hogy a délutáni rövidebb időszakra nem ad gyermekekre pelenkát, mert már jelzik a szükségleteiket. Önnel ezt nem egyeztetni, ezért amikor Ön van délutáni műszakban, rájuk adja a pelenkát. A szülők szóvá teszik ezt. Kérdőre vonják, hogy miért van pelenkában a gyermekük.

Több válasz is lehetséges. Néhány példa arra, hogy miben hibázott az adott kisgyermeknevelő:

- Nem beszélt meg a társával, hogy mik a tervei a szobatisztasággal kapcsolatban.
- Nem szólt arról, hogy a szülőkkel a pelenka elhagyását megbeszélte-e.

A kisgyermeknevelőnek tisztáznia kell a társával és szülőkkel is a mulasztását, és elnézést kell kérnie tőlük.

2. Az alábbi szituáció kapcsán mondja el, hogy milyen hibákat talál ebben a helyzetben!

A csoportjában Ön délelőtti műszakban dolgozik. Délután egy kisgyermek lázas lesz, a társiskisgyermeknevelője adja ki a szülőknél. Ön erről nem tud. Másnap a gyermek reggel megérkezik a bölcsődébe, orvosi igazolás nélkül. Ön beveszi a gyermeket.

Reggel a csoportba érkezéskor a kisgyermeknevelő első feladatai közé tartozik, hogy megnézze a csoportnaplót. Abban biztosan szerepelnie kell, hogy lázas lett a gyermek. Ha nem szerepelt, akkor a társiskisgyermeknevelő is hibázott.

3. Az alábbi eset kapcsán keresse meg a hibát, beszéljék meg társával!

Az Ön csoportjában 11 gyermek van, közülük három 12 hónap körüli gyermek, a többiek elmúltak 2 évesek. A 12 hónap körüli gyermekeknek Ön a kisgyermeknevelőjük. Miután elvégezték a gondozási műveleteket, ebédhez készülődnek. A társiskisgyermeknevelője az asztalhoz ülteti a nagyobb gyermekeit. Ön pedig megteremti az ölből etetéshez szükséges feltételeket, majd gondozási sorrendben elkezd etetni a kicsiket.

A gyermekek felügyeletének biztosítása nem adott. A feladatlírásban nem szerepel, hogy a bölcsődei dajka a szobában van. A társiskisgyermeknevelőnek meg kell várnia amíg a 12 hónapos körüli gyermekek végeznek az étkezéssel. Az étkezést általában a kisebbekkel előbb kezdik, de természetesen ez függ a gyermekek egyéni szükségleteitől is.

---

7. A gondozás mint tevékenység

7.1. Gondozás az intézményben (TK. 81. oldal)

1. Hogyan hat a gyermekre a professzionális gondozás?

A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív fejlődéséhez, és az egyik fő terület, ahol az oktatás feladata megvalósul. Ezekben a helyzetekben a kisgyermek tapasztalatokat szerez, ezáltal erősödik benne a vágy az új ismeretek megszerzése iránt, a pozitív visszajelzések pedig tovább fokozzák ezt. A gyermekek nyitottak és befogadóak lesznek a világ eseményeire. Ezzel lényegében alapokat teremtünk az élethosszig tartó tanuláshoz.

2. Beszéljék meg, miért fontos az élethosszig tartó tanulás!

(értelemszerűen)

3. Hogyan lehet elősegíteni a bölcsődében a gyermek harmonikus fejlődését?

A gyermekek harmonikus fejlődését a szükségletek maradéktalan kielégítésével lehet elősegíteni.

7.2. A fürdetés módja, menete, gyakorlati kivitelezése (TK. 86. oldal)

1. Ismertesse a fürdetés tárgyi feltételeit!

A fürdetés tárgyi feltételei:

- három darab textilpelenka (egy kiterítve a pelenkázón, egy a törüléshez, egy a kádba),
- eldobható vagy mosható pelenka (amilyen pelenkát otthon is használnak),
- törülőkendő,
- váltóruha,
- a gyermek saját popsikrémje (amit otthon is használnak).

7.3. A tisztába tevés folyamata különböző életszakaszokban (TK. 90. oldal)

1. Soroljon fel néhány mondatot, amelyek a pelenkaváltás során elhangozhatnak!

Néhány példamondat, amely elhangozhat pelenkaváltás során:

- „Gyere velem, kérlek, a fürdőszobába, kicserélem a pelenkát!”
- „Van kedved letolni a nadrágodat?”
- „Most leveszem rólad a nedves pelenkát.”

---

2. Hogyan tudja a pelenkaváltás során támogatni a gyermek önállósodási törekvéseit?

Néhány példa, hogyan tudja támogatni a gyermek önállósodási törekvéseit:

- A kisgyermeknevelő hagyja próbálkozni a gyermeket a nadrágja fel- és lehúzásával.
- A kisgyermeknevelő felajánlja a WC használatát a gyermek számára.
- A kisgyermeknevelő engedi, hogy a gyermek próbálkozzon a csap megnyitásával.

3. Ismertesse a pelenkaváltáshoz szükséges eszközöket!

A pelenkaváltáshoz szükséges eszközök:

- pelenkázóasztal,
- megfelelő mennyiségű textilpelenka,
- eldobható vagy mosható pelenka,
- nedves törlőkendő,
- popsikrém (szükség esetén),
- badellák,
- váltóruha, ha a gyermek ruházatát is szükséges cserélni, például átázás esetén.

4. Vitassák meg, milyen különbségek vannak az eldobható és a mosható pelenka között! Két csoportban érveljenek a két típus mellett, illetve ellen!

(értelemszerűen)

5. A 7.5. sorozatára (88-89. oldal) segítségével ismertesse az állva történő pelenkaváltás lépéseit!

Állva történő pelenkaváltás:

1. a nadrág lehúzása,
2. a pelenka levétele,
3. a pelenka badellába helyezése,
4. a gyermek bőrének letörlése,
5. tiszta pelenka feladása,
6. a nadrág visszahúzása,
7. kézmosás.

6. A gyakorlólhelyén figyeljen meg, majd végezzen el egy fekvő történő pelenkázást!

(értelemszerűen)

7.4. A szobatisztaság érési folyamata (TK. 95. oldal)

1. Milyen feltételeknek kell teljesülniük a valódi szobatisztaság kialakulásához?

A kisgyermek képes észlelni, hogy ürítenie kell, azonban azt vissza tudja tartani, amíg a bilihez vagy WC-hez ér. Képes önállóan vetkőzni. Ehhez megfelelő öltözék is szükséges. A testi fejlettségen kívül szükséges a megfelelő idegrendszeri és pszichés érettség is.

2. Mi motiválhatja a gyermeket a szobatisztaságra?

A bölcsődében nagy húzóerő lehet egy-egy kisgyermek számára, ha a társait látja a WC-n vagy a bilin ülni, mert szeretné őket utánozni.

3. Soroljon fel legalább három különböző tevékenységet, amivel támogathatja a gyermeket a szobatisztává érés folyamatában!

Néhány példa a szobatisztává érést támogató tevékenységekre:

- A kisgyermeknevelő lehetőség szerint mindig felajánlja a WC használatát.
- Ha gyermeknek sikerül a WC-be végeznie a dolgát, akkor annak nagyon örül a kisgyermeknevelő.
- A kisgyermeknevelő a szülővel szülővel szorosan együttműködik.

4. Ismertessen legalább öt helyes magatartásformát, amit kisgyermeknevelőként tanúsítania kell!

A kisgyermeknevelők helyes magatartása:

- támogató,
- rendelkezik alapvető ismeretekkel a szobatisztaság érési folyamatáról,
- jártas az életkori és egyéni sajátosságokban,
- figyelemmel kíséri a gyermekek testi, szociális és lelki fejlődését,
- szeretetteljes kapcsolatot alakít ki,
- bizalmas légkört teremt,
- támogatja a gyermek önállósodási folyamatát,
- elkötelezett,
- segíti a gyermek fejlődését,
- képes a szülővel való együttműködésre, a szülőket pedig egyenrangú partnernek tekinti, ezt érezteti is velük,
- biztosítja az egyéni bánásmód elvét.

7.5. A mosakodás folyamata, a higiénés szokások kialakítása (TK. 100. oldal)

1. Beszéljék meg csoporttársaikkal, hogy mit jelentenek az Önök számára a higiénés szokások! Ezekből a bölcsődés korú gyermekeknek mit kell elsajátítaniuk?
(értelemszerűen)

2. Milyen lépésekkel lehet megtanítani a gyermeknek az orrfújást?

Az orrfújás tanításának lépései:

- minden esetben meg kell kérni a gyermeket, hogy tartsa csukva a száját,
- a kisgyermeknevelő egy picit előrehajtja a gyermek fejét, befogja az egyik orrnyílását, és megkéri, hogy fújjon egy nagyot a papírzsebkendőbe,
- ezt megismétli a másik orrnyílás befogásával is,
- a papírzsebkendőt kidobja a szemetesbe,
- az orrfújást minden esetben kézmosás követi.

3. Ismertesse a helyes kézmosás technikáját!

A kisgyermeknevelő:

1. felhúzza a kisgyermek ruhájának ujját, hogy ne legyen vizes,
2. elmondja a gyermeknek, hogy mi miért történik
3. minden esetben a gyermek mellett guggol,
4. kisebb gyermeknek segítséget nyújt a csap kezelésében,
5. a gyermek mellett szóban elmondja, és megmutatja neki, hogyan kell helyes technikával megmosnia a kezét és az arcát,
6. engedi a gyermeket próbálkozni, de semmi esetben nem hagyja, hogy a kézmosás játék legyen.
7. megmutatja, hogy hogyan mossa meg a kezét a gyermek helyesen. 20-30 másodpercig dörzsölni kell a kezét, majd folyó vízzel le kell öblíteni.
8. a falon lévő tükörben megmutatja a gyermeknek, hogy hol mossa meg az arcát, ha még maszatos, így a gyermek is jól látja, hol kell még megmosnia.

4. Mik a fogmosás elsajátításának lépései?

1. Kezdetben a kisgyermeknevelő a fogkefét a gyermek kezébe adja, engedi, hogy megfogja, esetleg a szájába vegye.
2. A fogmosás helyes technikáját alkalmazva segít a gyermeknek, fel-le mozgatja a szájában a fogkefét. Ügyel arra, hogy minden fogát alaposan megtisztítsa.
3. Harmadik lépésként már a fogkrémmel való ismerkedést vezeti be. Az előzőleg megtanult helyes fogmosási technikát már fogkrémmel végzik el.

7.6. Az öltöztetés folyamata, az önállósodás elősegítése, feltételeinek megteremtése (TK. 103. oldal)

1. Mi előzi meg minden esetben az öltöztetést?

Elő kell készíteni a gyermekek udvari ruháit és cipőit.

2. Melyek azok a szakmai előírások, melyeket öltöztetéskor be kell tartani?

Az öltöztetés során betartandó szakmai előírások a következők:

- nem szobatiszta gyermek esetén egyszerre egy gyermeket lehet öltöztetni,
- szobatiszta gyermekek esetén két vagy három gyermeket is lehet öltöztetni, amennyiben ezt a kisgyermekek önállósági fejlettsége engedi,
- egy szobatiszta gyermek mellett egy pelenkás gyermek is öltöztethető,
- a felügyelet biztosítása minden esetben megoldott kell hogy legyen,
- a kisgyermeknevelő játékból hívja öltözni a gyermeket, a gondozási sorrendnek és a fejlettségi szintjének megfelelően,
- a gyermek önállósodási igényét mindig ki kell elégíteni, tehát megfelelő időt és lehetőséget kell biztosítani számára ahhoz, hogy próbálkozzon a ruhája, valamint a cipője felvételével,
- a kisgyermeknevelő beszélget a gyermekkel, megismerteti vele a testrészeit, a ruhaneműk pontos nevét, a jobb és bal kezét, lábát, elmondhatja az időjárás, az évszak sajátosságait is, a színeket szintén lehet gyakorolni,
- mindig pozitív megerősítést ad,
- az öltöztetés során nem szabad siettetni a gyermeket. Lágymozdulatokkal kell öltöztetni. A kisgyermeknevelő szemben helyezkedik el a gyermekekkel.

3. Egy tipegő korú gyermeket öltöztet. A gyermek önállóan le- és felveszi a cipőjét, de mást egyelőre még nem. Soroljon fel néhány mondatot, amit a kisgyermeknek mondana a pozitív megerősítés keretein belül!

- „Nagyon büszke vagyok rád, amiért felhúztad a cipődet.”
- „Semmi baj, hogy még nem tudod felvenni a nadrágot egyedül, gyakorolni fogjuk, és sikerülni fog. Én nagyon bízom benned.”
- „Büszke vagyok arra is, hogy a jobb lábadra a jobb cipődet, a bal lábadra a bal cipődet húztad.”

7.7. Az alvással, pihenéssel kapcsolatos gondozási műveletek (TK. 106. oldal)

1. **Hogyan tudja biztosítani a megfelelő pihenés körülményeit a kisgyermeknevelő a gyermekek számára?**

A bölcsődében ki kell alakítani egy pihenésre alkalmas helyet (puha sarok párnákkal). A nyugodt alvás, pihenés feltételei közé tartozik a gyakori szellőztetés, a meleg árnyalatú textiliákkal való sötétítés, a megfelelő hőmérséklet biztosítása. Fontos a jól szervezett napirend is. Alvásidőben a felnőttek csak halk, csendes tevékenységet folytathatnak.

2. **Beszélgék meg, hogy az ebéd után hogyan történik az altatás a bölcsődében!**

Az étkezés befejezése után a saját jellel ellátott ágyukhoz mennek, ami mindig ugyanazon a helyen van. A kisgyermek – miután megtalálta a saját ágyát – leül rá. Az önálló gyermekek saját maguk veszik le a szandáljukat, cipőjüket. Aki még nem tudja, annak a kisgyermeknevelő segít. A gyermekek betakarásakor az egyéni bánásmód elvét kell alkalmazni. Aki kéri, azt a kisgyermeknevelő betakarja, aki ezt nem szereti, annak az akaratát tiszteletben tartva, nem takarja be. Ugyanezen elv alapján, szükség szerint simogatással, mesével, mondókával, énekléssel segíti a gyermekeket a nyugodt alváshoz.

3. **Mondja el, hogy Ön mit tart a kinti altatás legnagyobb előnyének!** (értelemszerűen)

4. **Milyen feltételekhez kötött a szabadban történő altatás?**

A bölcsőde esőtől, és szélétől védett teraszán lehet altatni. Megfelelő öltözék szükséges hozzá. Szélsőséges időjárási körülmények között nem alszanak kint a gyermekek, például köd, szmog, kánikula, erős szél, -5°C -nál hűvösebb idő vagy csapadék esetén.

5. **Mondja el a szabadban történő altatás gyakorlati kivitelezését!**

A szabadban történő altatás gyakorlati kivitelezése:

- a) A kisgyermeknevelők előkészítik a szükséges ruhaneműt.
- b) A tavasztól ősziig tartó időszakban a gyermekek vastag zoknit, sapkát, kardigánt, kabátot vesznek fel, a teli időszakban pedig overallt.
- c) A kisgyermeknevelő három gyermeket öltöztet, vagy segítséget nyújt a kinti alváshoz szükséges öltözet felvételéhez. Kikíséri őket a teraszra, majd lefekteti őket. Közben a bölcsődei dajka felügyeletet biztosít.
- d) A kisgyermeknevelő visszatér a másik három gyermekhez, akiket szinten felöltöztet és kivisz a teraszra, majd őket is lefekteti.
- e) Átveszi a felügyeletet, amíg a társ-kisgyermeknevelő is elvégzi ezeket a műveleteket.

-
- 6. Gyakorlati helyén beszéljessen a gyakorlatvezetőjével, hogy ott milyen megoldásokat találnak arra, ha nem akar, vagy nem tud egy gyermek aludni!**
(értelemszerűen)

7.8. Az átmeneti tárgyak szerepe a kisgyermek életében, szokáskialakítás (TK. 109. oldal)

1. Fogalmazzon meg néhány mondatot az átmeneti tárgy fontosságáról!

Az átmeneti tárgy segítséget nyújt a gyermeknek az elválásban. Helyettesíti az édesanyját, segíti a gyermeket a feszültségekkel való megbirkózásban és az önállósodásban. Ezek a tárgyak szimbólumok és valóságos tárgyak egyszerre. A gyermek egy külső tárgyat használ, de belső fantáziával ruházza fel azt, így a belső szükséglet és az átmeneti tárgy összeolvadnak. Általában nem játszik vele. Van olyan gyermek, aki a ruhája alatt hordja, vagy egy szatyorban őrzi.

2. Hogyan segíti a kisgyermeknevelő a szokások kialakítását? Beszélje meg csoporttársaival, hozzanak fel példákat és különböző módszereket!

A kisgyermeknevelő feladata, hogy olyan szokásokat alakítson ki, amelyek elősegítik a gyermekek környezetükhöz való alkalmazkodását. A gondozási műveletek újszülöttkortól tartalmazzák a szokáskialakításhoz szükséges cselekvéseket. A gondozás közbeni rendszer és rendszeresség biztosítja a gyermekek számára az elegendő időt a szokások begyakorlásához, beépítéséhez.

7.9. A levegőztetés, előkészületei, feltételei (TK. 113. oldal)

1. Milyen előkészületek szükségesek a levegőztetés megkezdése előtt?

Azokban a bölcsődékben, ahol van kertész vagy gondnok, reggel ellenőrzi a játszóudvart. Átnézi, hogy nincs-e olyan tárgy, ami a gyermekekre veszélyes lehet, ellenőrzi, hogy nincs-e gomba az udvaron, amit megehetnek, és felássa a homokozót. A téli időszakban meg kell győződni róla, hogy nincs-e túlzott jegesedés. Ha nincs kertész az intézményben, akkor ugyanezt a bölcsődei dajka hajtja végre.

A bölcsődei dajka feladata, hogy kikészítse az udvari játékokat, figyelembe véve az időjárási viszonyokat és a gyermekek életkorát. Ezek a játékok például triciklik, kismotorok, futóbiciklik, labdák, hulahoppkarikák, homokozójátékok, aszfaltkréták.

Jó idő esetén a teraszra kerülhetnek szobai játékok is, például építőkocka. Sok esetben asztalok és székek is vannak az udvaron. Ilyenkor kikerülhetnek a ceruzák, papírok, kirakók, könyvek. A még járni nem tudó gyermeknek ki kell készíteni hempergőt vagy nagy méretű szőnyeget a korosztályának megfelelő játékokkal.

---

2. Milyen szempontok alapján dönti el a különböző életkorokban lévő gyermekeknél, hogy egyszerre hány gyermeket visz be az udvarról?

- Egy pelenkás és egy szobatiszta gyermek egyszerre behozható.
- Két szobatiszta gyermek egyszerre is bevihető.
- Ha a csoportban csak pelenkás gyermekek vannak, akkor őket csak egyesével lehet bevinni a szobába, a várakozási idő lehető legkevesebbre csökkentése miatt.

3. Feltételezzük, hogy mindkét kisgyermeknevelő jelen van a csoportban, és Önnek hat saját gyermeke van. Mondja el, hogy mi történik azután, ha Ön végez a szobájában lévő összes gyermekének a bevitelével és a fürdőszobai gondozási műveletekkel is!

A két szoba közé ülve/állva biztosítja a felügyeletet a két szobában, hogy a bölcsődei dajka ki tudjon menni felügyelni az udvarra. Ez azért szükséges, hogy a még kint lévő kisgyermeknevelők is be tudjanak jönni az udvarról.

7.10.A mozgásfejlődés elősegítése (TK. 119. oldal)

1. Milyen mozgásokat végez a két év körüli, normál ütemben fejlődő gyermek?

A két év körüli gyermek fut, felmászik a székre, a lépcsőn mellélépve jár, azaz egyik lábát a másik mellé téve jár, labdába rúg, labdát gurít.

2. Soroljon fel néhány mondókát, amelyet mozgással kísérhetnek a gyermekek!

Néhány példa mozgással kísérhető mondókára:

- Sétálunk, sétálunk...
- Fújja a szél a fákat...
- Ugráljunk, mint a verebek...

3. Véleménye szerint a bölcsődében hol a legjobbak a feltételek a gyermekek számára a mozgás iránti vágyuk kielégítésére? Válaszát indokolja is!

A játszókertben a legjobbak a feltételek a gyermekek számára. Egy jól berendezett játszóudvar kellő lehetőséget nyújt minden korosztály számára a mozgásszükségletük kielégítésére.

A játszókertben szükséges eszközök megléte (homokozó, játszóvár, mászóka) kellően kielégíti a gyermekek mozgás iránti igényét.

7.11.A gondozás korszerű eszközei (TK. 121. oldal)

1. Soroljon fel 3 szempontot, amit a bölcsőde tervezésekor figyelembe kell venni! (értelemszerűen)

2. Csoportmunkában állítsanak össze egy 10 elemből álló gyermekkönyvkészletet egy bölcsődei csoport számára! A gyermekek elmúltak 2 évesek. (értelemszerűen)

Szituációs feladatok (TK. 121–122. oldal)

1. Az alábbi eset kapcsán mondja el, hogy Ön hogyan cselekedne a megfelelő higiénia kialakításának segítségével!

Előzetes információk szerint a család otthonában nincsen fürdőszoba, így a kisgyermek egy műanyag edényben tisztálkodik. A családsegítő elmondása alapján az édesanya értelmileg akadályozott, de mindent megtesz annak érdekében, hogy a kisfiú megfelelően fejlődjön. Ebben segíti őket a családsegítő is.

A bölcsődébe érkezéskor Ön látja, hogy a gyermeknek nem megfelelőek a higiéniai szokásai, például a szappant nem ismeri. Reggelente a ruházata piszkos, a kisfiú bőre, füle és haja is koszos.

Több megoldás is lehetséges. Egy példa arra, hogy milyen intézkedéseket tehet a kisgyermeknevelő a megfelelő higiénia kialakítása érdekében:

- A bölcsődében a fürdőszobai tevékenységekre fokozott figyelmet kell fordítani.
- A beszoktatás alatt kezdetben a szülő végzi a gondozási műveleteket. Ekkor a kisgyermeknevelőnek lehetősége van az édesanya figyelmét felhívni a helyes higiéniai szokásokra.
- A családsegítővel együttműködve akár tisztálkodószereket is fel lehet ajánlani az édesanyának, és meg lehet mutatni neki a helyes használatukat.
- A kisgyermeknevelő a bölcsődében megfürdetheti a gyermeket.

2. Az alábbi eset kapcsán mondja el, hogy Ön milyen lépéseket tesz az eltérő fejlődésű gyermekkel kapcsolatban! Kinek és hogyan jelzi, hogy milyen problémát lát? Javasoljuk, hogy az esettel kapcsolatos teendőket beszélje meg a gyakorlólhelyén egy kisgyermeknevelővel!

Egy 25 hónapos kisgyermek érkezik a csoportjába. A kisfiú a Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével került a bölcsődébe. Azt tudjuk róla, hogy édesanyjával és a nagymamájával él. A gyermek mozgásában és értelmileg is le van maradva kortársaitól. Lábujjhegyen jár, nem tud felmászni a játszóudvaron lévő mászókára. Bizonytalan a járása, és nem tudja megfelelően megrágni az ételt. Pohárból nem tud inni, a kanalat nem fogja meg megfelelően. Nem beszél.

Több megoldás is elfogadható. A kisgyermeknevelő helyesen jár el, hogyha észrevételeit először a bölcsődevezetővel osztja meg. A dokumentációjában is meg kell jelennie annak, amit a gyermek hétköznapijaiban tapasztalt. A bölcsődevezető feladata a további intézkedések megtétele.

---

3. Az alábbi szituáció elolvasása után mondja el, hogy mik a teendői! Milyen megoldási lehetőségeket javasol az udvarra kimenetelkor és bejövetelkor?

Egy novemberi napon 17 kisgyermek van a csoportjukban (a két szobában összesen). Sajnos a bölcsődei dajka és az „udvaros” (kertész-karbantartó) is betegek, így négy kisgyermeknevelő van jelen a csoportban. Tízórai után indulnak az udvarra, de jelenleg senki nem tudja helyettesíteni a hiányzó munkatársakat, mert sokan betegek.

A gyermekek többsége már önálló, szobatiszta, de van két kisgyermek, akiknek az öltöztetése, vetkőztetése az Ön feladata. Ők még pelenkások.

Több megoldás is lehetséges. Egy példa a kialakult helyzet megoldására:

A négy kisgyermeknevelő közül az egyik kimegy, és kipakolja a játékokat. Miután végzett, visszamegy a szobába. Annak a szobának a második kisgyermeknevelője megy ki az udvarra, ahol az első kisgyermeknevelőnek kevesebb gyermeke van. Ő fogadja az udvarra érkező gyermeket. Miután végzett az első kisgyermeknevelő, akkor kimegy az udvarra. A második bemegy, és folytatja a gyermekek öltöztetését. Közben a másik szoba kisgyermeknevelői felügyelnek a gyermekekre a szobában, és közben gondozási sorrendben öltöztetnek. Amelyik kisgyermeknevelő végzett, kimegy az udvarra.

4. a. Az alábbi eset elolvasása után beszélje meg egy csoporttársával, hogy hogyan oldanák meg a helyzetet!

b. Gyakorlatban játsszák el a szülő és a kisgyermeknevelő között lefolytatott kommunikációt!

Az Ön csoportjába érkezik egy 27 hónapos kisfiú. A gyermek korai fejlesztésre-gondozásra jogosult, a szakszolgálattól heti két napot gyógypedagógusok fejlesztik. A gyermek heti 3 napot jár csak a bölcsődébe. A kisfiú nagyon durva társaival, látszólag ok nélkül bántja őket. Karmolja, harapja őket. A szülők délutánonként az átadóban erről beszélgetnek. Egy idő után Ön észreveszi, hogy azokon a napokon, amikor a gyermek ott tartózkodik a bölcsődében, a többi gyermek nem jön. Ön, mint kisgyermeknevelő, próbálja a szülőkkel megértetni a helyzetet.

Több megoldás is lehetséges. Néhány szempont a helyzet megoldásához vezető úthoz:

- Az ilyen, egész csoportot érintő problémáról a bölcsődevezetőt is tájékoztatni kell, érdemes kikérni a véleményét.
- Az ilyen jellegű problémák mögött gyakran szorongás, frusztráció áll.
- Mindig a probléma gyökerét kell megkeresni, és azt orvosolni.
- A helyzet sürgős megoldást kíván, hiszen a többi gyermek és szülő érdekei nem sérülhetnek.

---

8. Folyamatos napirend a bölcsődében

8.1. Miért fontos a napirend kialakítása? (TK. 124. oldal)

1. Készítsen gondolattérképet arról, hogy miért fontos a gyermek számára a megfelelő napirend kialakítása!

Példák a gondolattérképen megjelenő fogalmakra:

- segíti az adaptációt,
- biztonság,
- alkalmazkodás,
- sürgetés nélküli szükségletkielégítés,
- kiszámíthatóság,
- megszokás,
- zavartalanság,
- nyugalom.

2. Csoportban vitassák meg, mit eredményez, ha nincs egy gyermeknek napirendje!

A napirend hiánya bizonytalanságot, szorongást, akár félelmet is generálhat a gyermekben.

8.2. A folyamatos napirend kialakításának általános elvei (TK. 125. oldal)

1. Mik a folyamatos napirend kialakításának általános elvei?

- A közösség napirendjét úgy kell kialakítani, hogy közben figyelembe kell venni az egyes gyermekek egyéni igényeit is.
- Törekedni kell arra, hogy az otthoni napirend összhangban legyen a bölcsődei napirenddel.
- A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően kell a napirendet kialakítani.

2. Mire kell törekedni a napirend kialakításánál?

Arra, hogy az otthoni napirend összhangban legyen a bölcsődei napirenddel.

8.3. A napirend összeállításának gyakorlati szempontjai (TK. 126. oldal)

1. Mik a napirend összeállításának gyakorlati szempontjai?

A napirend összeállításának gyakorlati szempontjai:

- az intézmény nyitvatartása, a reggeli nyitás és délutáni zárás,
- az épület helyi adottságai,
- az évszakok váltakozása,
- a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje,
- a házirendnek és a napirendnek összhangban kell lennie egymással.

2. Milyen kapcsolat van a házirend és a napirend között?

A házirendben megfogalmazott pontoktól a napirend nem térhet el.

3. Gyakorlati helyén a következő események történnek. Hogyan változik a napirend?

a. A nyári napokon reggelente az udvaron fogadják az érkező gyermekeket. Az intézményvezető tájékoztatja, hogy 10 órától már magas lehet az UV-sugárzás. Az udvaron magas fák vannak, de csak az udvar harmadát árnyékolják. 10 órára be kell menni az udvarról a magas UV-sugárzás miatt.

b. Egy őszi napon, a tízórai után az udvarra készülnek a gyermekekkel. A dajka néni arról tájékoztatja, hogy szemerкél az eső, de a szél nem fúj, és a hőmérséklet is kellemes. A gyermekek ruházata és cipője vízálló.

Nem befolyásolja a napirendet, mert a megfelelő öltözék lehetővé teszi, hogy kimenjenek az udvarra.

4. Csoportban vitassák meg, hogy milyen szempontokat kell figyelembe venni a kisgyermeknevelők munkarendjének kialakításakor!

Az alábbi szempontokat kell figyelembe venni a kisgyermeknevelők munkarendjének kialakításakor:

- Milyen életkorú gyermekek járnak a csoportba?
- Van-e olyan gyermek a csoportban, aki sajátos nevelési igényű, vagy korai fejlődésben részesül?
- Általában mikor érkeznek és távoznak a gyermekek a bölcsődéből?
- Hány gyermek jár a csoportba?

5. Mit jelent az ölelkezési idő?

Az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van, és a hozzá tartozó gyermekek gondozását végzi.

---

6. Tegyen megoldási javaslatokat arra az esetre, ha az egyik kisgyermeknevelő valamilyen oknál fogva kiesik a munkából!

Megoldási javaslat arra az esetre, ha kiesik egy kisgyermeknevelő a munkából:

A társ-kisgyermeknevelő 07:30–15:30 között dolgozik. A reggeli bevételt és a délutáni kiadást a másik szoba reggeli és délutáni kisgyermeknevelője végzi el.

8.4. A folyamatos napirend megvalósítása az egyes korcsoportokban (TK. 131. oldal)

1. Sorolja fel, hogy mit kell figyelembe venni a folyamatos napirend kialakításánál!

A folyamatos napirend kialakításánál figyelembe kell venni a csoportok kor és egyéb szükségletek szerinti összetételét, illetve a gyermekek és a csoportban lévő szakemberek létszámát.

2. Mit jelent az „egyszeri felvétel” vagy folyamatos gondozás?

Az összetartozó gondozási műveleteket egymás után kell elvégezni. A pelenkázást, tisztába tevést közvetlenül kövesse az ebédtetés, majd az altatás.

3. Mire kell figyelni leginkább a tipegő csoport napirendjének összeállításakor?

Arra kell leginkább odafigyelni, hogy minden gyerekeknek elegendő idő jusson a próbálkozásra.

---

4. Három csoportban beszéljék meg a csecsemő-, a tipegő- és a nagycsoport napi-rendjére vonatkozó legfontosabb szempontokat. Ezeket írják fel egy-egy nagyalakú papírra, majd prezentálják a másik két csoportnak!

Csecsemőcsoport:

- a gyermekek életkora,
- a gyermekek érkezése a bölcsődébe,
- a gyermekek fejlettsége,
- a folyamatos gondozás biztosítása,
- a pihenőidő biztosítása,
- a levegőzés biztosítása.

Tipegőcsoport:

- a gyermekek életkora,
- a próbálkozásra fordított idő biztosítása,
- az eltérő fejlődési ütem figyelembevétele,
- a szabad levegőn töltött játékidő növelése,
- az igény szerint többszöri pihenőidő biztosítása.

Nagycsoport:

- a gyermekek életkora,
- a gyermekek önállósága,
- a próbálkozásra fordított idő biztosítása,
- a szobatisztaságra fordított idő biztosítása,
- igény szerint el lehet térni a gondozási sorrendtől.

8.5. Különböző életkorok és évszakok napirendjének elemzése, gyakorlatok összeállítása, értékelése (TK. 138-140. oldal)

1. Elemezze az alábbi napirendeket a következő szempontok alapján!

- Milyen korcsoportnak szól?
  1. Az étkezések időpontja szerint tipegő- vagy nagycsoport.
  2. Az étkezések időpontja szerint tipegő- vagy nagycsoport.
- Megjelenik benne a dolgozók munkaideje?
  1. Nem jelenik meg a dolgozók munkaideje.
  2. Nem jelenik meg a dolgozók munkaideje.
- Megállapítható, hogy milyen évszak van?
  1. Nem állapítható meg egyértelműen, hogy milyen évszak van.
  2. Az udvarra menetel időpontja egyértelműen mutatja, hogy téli napirend.

---

2. Csoportmunkában állítsanak össze egy napirendet a következő feltételek szerint:

Többféle megoldás is elfogadható. Mintául a könyvben és a mellékletben szereplő napirend és munkarend tud szolgálni.

a. csoport:

- tipegőcsoport,
- tavasz,
- 7:00–17:00 nyitvatartás,
- 2 szoba, 4 kisgyermeknevelő, 1 bölcsődei dajka,
- a bölcsődei dajka munkaideje: 8:00-16:00.

b. csoport:

- nagycsoport,
- nyár,
- 6:00–18:00 nyitvatartás,
- 2 szoba, 4 kisgyermeknevelő, 1 bölcsődei dajka,
- a bölcsődei dajka munkaideje 8:00-16:00,
- délután konyhai kisegítő mosogat.

Szituációs feladatok (TK. 140. oldal)

1. Hármasával játsszák el, hogyan beszélné meg az alábbi helyzetet a másik szoba kisgyermeknevelőjével és a bölcsődei dajkával!

Ön a reggeles kisgyermeknevelő. Gyönyörű, napsütéses, késő tavaszi idő van. 24 °C, és felhőmentes égbolt. A gyerekek kérdezzetik, hogy mikor mehetnek homokozni. A napirend szerint tízórai után mennének ki az udvarra. Önben felmerül, hogy a szép időre való tekintettel hamarabb menjenek ki a játszókertbe.

Többféle megoldás is lehetséges. A következő szempontok befolyásolhatják a szituáció megoldását:

- A körülmények megfelelnek ahhoz, hogy a napirendtől eltérően hamarabb kimenjenek?
- Van elegendő személyzet ahhoz, hogy mindenhol biztosítani tudják a felügyeletet?
- A napirendtől való eltérés nem zavarja meg a gyermekeket?
- A tízórai az adott körülmények között elfogyasztható az udvaron?

---

2. Párban játsszák el, hogyan reagálnak az alábbi helyzetre!

Egy száraz, hideg, téli napon az udvaron vannak. $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ van, az előző napokban hullott hó is megmaradt. A gyerekek vidáman játszanak a hóban. Az egyik csoportjába járó gyermek, megfelelő ruházata ellenére nagyon fázik. Ő nem csatlakozik a többiekhez, inkább az Ön vagy társa kezét fogja és gyakran kérdegeti, hogy mikor mennek be. Ön elsőként viszi be a gyermekeket az udvarról a szobába. A fázós gyermek a társáé, és utolsó a gondozási sorrendben.

Többféle megoldás is elfogadható. A következő szempontok befolyásolják a helyzet megoldását:

- A gyermek figyelme elterelhető?
- Van megoldás arra, hogy a gondozási sorrendet betartva lehessen behozni a gyermekeket?
- Van arra elegendő indok, hogy eltérjenek a gondozási sorrendtől?
- A gyermekek érdekét az szolgálja, ha betartják a gondozási sorrendet, vagy ha eltérnek tőle?
- Egyéni bánásmód indokolt-e ebben az esetben?